

σβεις καὶ τὸ κάτω τῆς γραφῆς πόσο κακοαναθεμ-
μένους παρουσιάζει· δύο βασιλικὰ δὲ εἶναι ἀμέτρητα
τὰ σφαιμακά του καὶ τέτοια καὶ σκηναὶ καὶ νο-
στιμώταται ὡς παρουσιάσεις τῶν στρατηγῶν εἰς τὸν
"Οἶκον, οἱ ὅποιοι ἀρχίζουσιν ταμπουλικάτα μὲ
ἓνα: — «Μεγαλειότατε Βασιλεῦ!!!» ὅπερ σοὺ ἐν-
θυμίζει ἀμέσως τὸ «Αἰγερὸν καὶ κοπτερόν σπαθί-
μου!» Καὶ τοῦ τῶζων ἐπειτα, ὁ ἓνα καὶ πᾶν στὴ
Μακεδονία, ὁ ἄλλος στὴν Ἠβλὴ καὶ ὁ τρίτος ἐκὼς
παραπέρα (!) καὶ ποιοί; Ὁ Ἰζαβέλλας, ὁ Γρίβας
καὶ ὁ Χατζηπέτρος, στρατηγοὶ τοῦ ξέρονος τί θὰ
εἶπῃ πόλεμος, τὸ ξέρονος καλλίτερα πάντα ἀπὸ τὸ
συγγραφεῖα, γιὰ τὸν Γρίβας καὶ ὁ Χατζηπέτρος ἦσαν
ἐναντίον τοῦ κυνέματος καὶ γι' αὐτὸ μάλιστα ὁ
Γρίβας εἶχε πέσει καὶ στὴν δυσμένειαν τοῦ "Οἶκον καὶ
προσεκλήθη ἀπὸ τὴν Ἠβλῃ γὰρ νὰ λάβῃ τὴν στρατη-
γίαν. Αὐτὰ ὅμως δὲν εἶναι δυσχερὲς διότι μὲς ἐ-
ξασφαλίζουν ἀπὸ κάθε ἄλλῃ ὁμοίαν παρεκτροπὴν
ἑαυτοῦ δὲν θὰ εὐρίσκαται εἰς τὴν σκηνὴν ἢ σκιά τοῦ
"Οἶκον διὰ τὴν ἐμποδίσει τὸ μαζιλάριμα. Παρέρ-
χομαι, ἐν ταῦτοις, τὰ ἀφορῶντα τὴν σκηναὶ ἀ-
πειρία τοῦ συγγραφεῖς γὰρ νὰ μὴ πολυλογῇ καὶ
ἔρχομαι ὀλίγος καὶ εἰς τοὺς καλλιτέχνους τοῦ ἔ-
παιξαν τὴν «Κατοχὴν». Ὅσο ξέρω ἐγὼ Κινέζικα
τόσο καταλαβαίνουμε καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τέχνη. Ἀλλὰ
εἰς τὴν ἀρχιμαματιστὴν τοὺς νομίζουσιν πῶς τὰ ξέρουν
ὅλα. Φαντασθῆτε ἓνα λογιὸν τῶν Εὐζώνων "Οἶκον
καὶ ἔχετε τὸν πρωταγωνιστὴν τοῦ. Τὸ λεπτό,
ὀφρὸν, ἀκωνίως ἄρρωστο Γερμανὸν πρίγκηπα, πλα-
σαρισμένον μέσα εἰς τὴν φουστανέλλα καλλίτερα
ἀπὸ τοὺς ὁρσεβόλους εὐζώνους μας. Παραλείπω ὅλας
τὰς ἄλλας ἐλλείψεις τὰς στοιχειώδεις τῆς ἀπαγγελ-
σίας καὶ τῶν κινήσεων διὰ τὰ ὅποια δὲ μοῦ ἐπι-
τρέπεται νὰ γράψω περισσότερα γιὰ ἓνα ἡθοιοῦ
μέλις δυνάμενον νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν
δοκίμων εἰς τὴν ὁποία πρέπει νὰ καταταχθῇ καὶ ἡ
ἡθοιοῦς τοῦ ὑποκρίνεται τὴν Ἀμαλίαν καὶ ἡ ὁποία
εἶναι κατ' εὐθείαν ἀνάλογος μὲ τὸν "Οἶκον τῆς,
διότι δὲν εἶναι παρὰ μίαν κεντούλα καὶ παχουλή
φροῦ τοῦ καταπίνει τὰ λαγάκια τῆς. Ἀπὸ ὅλους
τοὺς ἄλλους ἐν τοὺς κρίνουμε αὐστηρῶς ἓνας ἐξε-
χώριος, ὁ κ. Α. Βεάκης. Οἱ μικρότεροι δὲν ἐκράτησαν
καλὰ τὰ μέρη τους. Γιὰ τοὺς ἡθοιοὺς θὰ εἰπῶ καὶ
τοῦτο. Δὲ φταῖνε αὐτοὶ γιὰ τὴν κομικὴν μεγαλομα-
νία τους καὶ τὴν ἀσέβειαν τοὺς πρὸς ὅσους, ὅταν τοὺς
κρίνουν, βάνουν κατὰ μέρος κάθε συμπάθεια. Φταῖνε
οἱ συναδελφοὶ τοῦ ἀπὸ οἴκτου παραλείπουν τὴν ἀλη-
θειαν. Μὰ ὁ οἴκτος αὐτὸς εἶναι δολοφονικὸς γιὰ τὸ
θεατρὸν μας τοῦ κατάντησε μὲ τέτοιες φιλάνθρωπι-
κὰς κριτικὰς νὰ εἶναι γεμάτο ἀπὸ πρωταγωνιστὰς
χωρὶς νὰ ἔχῃ παρὰ δύο τρεῖς ἡθοιοὺς! Καὶ ἐν θέ-
λετε νὰ σὰς τοὺς εἰπῶ μάλιστα, νὰ τους: Τὸν Παν-
τόπουλον· τὸν Μέγκουλον· καὶ τὴν Κυβέλη Μυράτ.
Αὐτοὺς βρίσκω ἐγὼ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν. Εἶναι
καὶ ἄλλοι κατὰ δεύτερον λόγον τοῦ μποροῦν νὰ γί-
νουν πρῶτοι καὶ καλλίτεροι, ἀλλὰ νὰ γίνον πρῶτα
καὶ τότε ἐγὼ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον θὰ τὸ
βροντοφωνήσω, ὅπως δὲν θὰ τὸ κρύψω καὶ ὅταν ὁ κ.
Βώκος γίνῃ... δραματικὸς συγγραφεὺς.

Καὶ τώρα ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς
ἀναγνώστες τοῦ «Νοίμα» διὰ τὴν ἐνόχλησιν καὶ
ἀνευ φόβου καὶ πάθους ὑπογράφωμαι:

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΤΟΥ ΒΑΓΔΑΤΙΟΥ

Στὸ φίλον Δ. Τανταλίδην

Πῶς γινώρισε τὸ βασιλόπουλον τοῦ Βαγδατιοῦ
τοῦ τρέχει δάση καὶ βουνὰ καὶ ζεῖ μὲ τὴν φαρμακερὴν
τὴν ὀχεντρα καὶ τὸ γλυκόλαλον ἀνδρόν; Πούχει τὸ
πρόσωπον ὀλλομὸ καὶ διάφανον σὰν τὴν ἀστροφεγγιὰ
τοῦ Μᾶτι; τὰ μαλλιά χυτὰ στὸν ἄνεμον σὰν τὴν
ιδέα τοῦ μᾶς ἔρχεται καὶ φεύγει ἀπιαστή;

Τὴν νύχταν, στοῦ κυπαρισσιῶ τὴν κορυφή, σὰν
δεῖτε ἓνα ἴσκιον λυπημένον νὰ κουνᾷ, εἶναι τὸ βασι-
λόπουλον τοῦ Βαγδατιοῦ, τοῦ καρτερὰ τὸ πρωτο-
φύγαρον γὰρ καὶ ταιριάζει στὸ ἀχνάρι τοῦ τὸ τόξο
τοῦ.

Στὸν τόπον τοῦ πιστέβουνε τοῦ θάρτει ἓνας και-
ρὸς νὰ βασιλέψῃ μίαν γιὰ πάντα καὶ νὰ δοξαστεῖ.

Γιὰ τὸ βασιλεῖον δὲν εἶναι τοῦ νὰ μὴ πεθαίνουμε
οἱ βασιλῆδες τοῦ. Ἐνῶ ἄφτο τὸ βασιλόπουλον τοῦ
Βαγδατιοῦ μήτε γεννήθηκε μήτε πεθαίνει.

Ἀνάμεσα στὸν Τίγρη καὶ Εὐφράτη εἶναι δύο
βουνὰ ἀπὸ ἀνέγκιχτο χρυσάφι καμωμένα. Τὰ ζουμ-
προύτια, τὰ γιγαστήρια καὶ οἱ διαμαντόπετρες ποτὶ-
ζονε ρουμάνι τὰ τριαντάφυλλα, τοὺς κρίνους, τὰ
ροδάκινα καὶ τὰ κεράσια. Ἐνα κρουσταλλένιον, μα-
γικὸν παλάτι, καμωμένον ἀπὸ ὄνειρα καὶ πόθους, κο-
λυμπᾷ στὴν ἀσημένιαν λίμνην τοῦ χαμογελοῦ στὸν
οὐρανόν.

Ἐκεῖ πεντάμορφες νεράιδες μὲ φιλιὰ καὶ χάδια,
μὲ χοροὺς καὶ μὲ τραγούδια, μὲ γητιῆς καὶ μὲ μα-
γείας κάνανε τὸ βασιλόπουλον. Τοῦ δώκανε μορφὴν
ἀνθρώπου καὶ ψυχὴν θεοῦ· τίς χάρες τῆς ζωῆς μαζί
καὶ τῆς ἀθανασίας.

Μίαν τοῦ χάρισε φτερά γιὰ νὰ πετᾷ στὸν οὐ-
ρανόν. Ἡ ἄλλη τοῦ δάλε τὴν ἀστραπὴν στὸ μάτι γιὰ
νὰ βλέπῃ τὸ σκοτάδι τῆς αἰωνιότητος. Ἡ μικρότερη
τὸ φίλησε στὸ στόμα καὶ τοῦ εἶπε:

— Σοῦ χαρίζω τὸ ἰδανικόν.

Ὁ γέρον βασιλεὺς τοῦ Βαγδατιοῦ εἶτανε ἀκλή-
ρος. Σὰν εἶδε τὸ ἐξωτικὸν παιδί ἐπίστεψε τοῦ τοῦ
τὸ στέλνει ὁ Θεός. Τὸ κήρυξε σὲ ὅλο τὸ βασιλεῖον
διάδοχον τοῦ θρόνου τοῦ καὶ ἔβαλε βάνους καὶ χοτζά-
δες νὰ τὸ μεγαλῶσουν καὶ νὰ τὸ κάνουνε τὸ γνωστι-
κώτερον τοῦ κόσμου βασιλόπουλον.

Προσπάθεια ἀνώφελη· λόγια χαμένα. Τὸ παιδί
θροῦνταν μὲ τίς ἀχτίνας τῆς αὐγῆς καὶ μὲ τοῦ
ἡλίου τὸ βασιλεῖμα· μὲ τὸ μουμουρίσμα τῆς βρύσης
καὶ τίς μυρωδιὰς τῶν λουλουδιῶν. Στὸν ἴσκιον τοῦ
πλατάνου καὶ τοῦ δρύ, μὲ τὰ παρθένια δάση με-
λετοῦσε τῶν πουλιῶν τὰ γλυκοκελαδήματα καὶ τὰ
κρυφομήληματα τῶν λιονταριῶν.

Μίαν μάγισσαν τοῦ τραγουδοῦσε τὰ παλιὰ τρα-
γούδια καὶ τοῦ εἶλεγε καὶ ἀπὸ ἓνα παραμῦθον κάθε
βράδυ γιὰ νὰ κοιμηθεῖ.

Εἶρτε καιρὸς γιὰ νὰ παντρευθεῖ τὸ βασιλόπουλον
καὶ οἱ προξενίες ἐρχότανε σωρὸς σωρὸς στὸ γέρον βασι-
λεῖ ἀπὸ τίς πικρὰς καὶ πικρὰς πλούσιες βασιλοπού-
λες τοῦ ὑπάρχανε.

Τῆς Κίνας, τῆς Ἰνδίας, τῆς Περσίας οἱ βασι-
λοπούλες τοῦ ἐτάζανε κισθάνια τὸ φλουρί καὶ τὸ
μαργαριτάρι, χῶρες πλούσιες, παλάτια καλοκαιρινὰ
καὶ χειμωνιάτικα γιὰ νὰ τὸ πάρουνε.

Τὸ βασιλόπουλον ἀπ' ὅλες διάλεξε τὴν ὄνειρνια

νύφη, τοῦ ἀγαποῦσε μέσ' τὸ νοῦ τοῦ, καὶ ἀφτὴ τὴν
νύφη τὴν ζητοῦσε μέρα νύχτα στὰ βουνὰ, στίς πε-
διάδες, στ' ἀκρογιάλια καὶ στίς ἐρημιὰς.

Μίαν μέραν τοῦ καθότανε συλλογισμένο καὶ ἔβλεπε
νὰ τρέχει τῆς βουρσούλας τὸ νερὸ, τὴν βλέπει ἔξαφνα
σὰ μίαν σκιά νὰ ἀκκουμπᾷ στὸν ὄμο τοῦ.

— Εἶρτα, τοῦ λέγει.

Κ' εἶτανε ἀποσπερὶς, γίνηκε νύχτα, γίνηκε με-
σάνυχτα, πρῶτ', κοντὰ τὸ μεσημέρι, σὰ γυρίσανε
μαζί τὴν ἄλλη μέραν στὸ παλάτι τοῦ.

Ὁ γέρον βασιλεὺς τρελλάθηκε ἀπ' τὴν χαρὰ τοῦ
σὰν ἀντίκρισε τὴν νύφη τοῦ. Δὲν εἶτανε γυναικίαν· εἶ-
τανε θεά.

Χοροὶ, τραγούδια, μουσικὴς, ὁ κόσμος χάλασε
ἀπὸ τὰ πανηγύρια. Ὅπου φέρε φέρε δῶρα στὴν
βασιλοπούλα τοῦ. Ἐνα παλῆτι, τοῦ τῆς χρίσανε
γιὰ κατοικίαν τῆς, γίνηκε μίαν πελώρια κορὴν ἀπὸ
τίς πέτρες τίς πολύτιμες.

Χαρὰ καὶ ἀπόχαρκα!

— Τί ἔκαμε; ἀρώτησε ὁ γέρον βασιλεὺς τὸ σκλα-
βο τοῦ τοῦ ἔφερε τὴν εἰδήσιν πῶς ἡ βασιλοπούλα
γίνηκε.

— Μίαν ὀχεντρα, ἀπάντησε γονατιστὸς ὁ σκλα-
βος. Σκότωσέ με, βασιλεῦ.

Ὁ γέρον βασιλεὺς τοῦ Βαγδατιοῦ δὲ βαστήξε·
Ἀπόθανε ἀπὸ τὴν λύπην τοῦ. Ἡ φιδωμένη ἡ νεράιδα
ἔπεσε στὴν λίμνην στὸ νερὸ καὶ ἔγινε ἄφαντη. Ἡ ὀχεν-
τρα μὲ μίαν σφυριματιά ἐπῆρε δάση καὶ βουνὰ.

Πέρα στὸ ἔρημον τὸ ἀκρογιάλι τοῦ τὸ δένει ὁ
ἀπέραντος ὠκεανός, στὸ μᾶζον πύργον, τὸν κατὰμα-
θρον, ἐκεῖ τὸ βασιλόπουλον κλεισμένο κλαίει τὴν μοῖραν
τοῦ. Δὲ θέλει τίποτα νὰ δεῖ, ν' ἀκούσῃ τίποτα
στὸν κόσμον πικρὸν.

Κοράκια τοῦ οὐρλιάζετε στοὺς βράχους, θάλασ-
σες τοῦ πνίγετε τὸ νάρθη, σύννεφα μὲ τίς βροντὰς
καὶ μὲ τ' ἀστροπελέκια, σείτε νὰ τὸ παρηγορήσετε...

Μίαν νύχταν εἶτανε γαλήνη στὸν ὠκεανόν· στὸν
οὐρανόν μίαν ἡμέραν ἀστροφεγγιὰ. Μαμουδὶ δὲν κινῶ-
τανε στὴ γῆ.

Τὸ βασιλόπουλον ἔκουσε μέσ' τὸν ὕπνον τοῦ ἓνα
παράξενον τραγούδι· ἓνα εἶδος γέλοιο μὲ φωνὴς καὶ
σφυριζιὰς μαζί καὶ ἓνα ντέρν καὶ βαροῦσε.

Οἱ φωνὴς ἐβγαίνανε σὰ νὰ ἐρχότανε ἀπὸ μα-
κριὰ, ἀπ' τὸ βαρὺ χειμῶνα τοῦ ἀπέρασε. Τὰ γέλοια
εἶτανε γέλοια παιδιοῦ· ἀθῶα καὶ σπαρταριστὰ σὰν
τοῦ Ἀπρίλη τὰ τρελλοπαίζματα. Οἱ σφυριζιὰς δὲν
εἶτανε ἀνθρώπινες.

Καὶ ὅμως τὸ τραγούδι εἶτανε χαρὸς τραγούδι
καὶ ζωῆς. Τὸ βασιλόπουλον περίεργον ἔσκυψε καὶ εἶδε
μίαν τσιγγανοπούλα νὰ βαστᾷ στὰ χέρια τῆς πλε-
μένο ἓνα φίδι νὰ τοῦ παίξῃ καὶ νὰ τοῦ γελά.

Καταίθηκε μὲ πόθον καὶ λαχτάραν καὶ ἔνοιξε.

— Ποιὰ εἶσαι; εἶπε στὴν τσιγγάναν. Μάθε με
πῶς πιάνουνε τὰ φίδια καὶ μὲ τί μαγείας τὰ γητέ-
βουνε.

Ἐκείνη γέλασε καὶ τοῦ ἀπάντησε.

— Ποιὰ εἶμαι μὴτ' ἐγὼ δὲν ξέρω. Βρέθηκα
στὸ δρόμον καὶ τραβῶ τὸ δρόμον μου. Μὰ ξέρω μοῖρες
καὶ παιχνίδια ὅσα φανταστὰς.

Καὶ τοῦπε χίλια πράματα, στοιχειῶν καμώματα
καὶ ἀνθρώπων ἱστορίες· τοῦριζε χαρτιά, κουκιά καὶ
κοκκαλάκια· τοῦπε γιὰ τῶν λουλουδιῶν τοὺς γάμους
καὶ τὰ μάγια τῆς ἀγάπης, γιὰ κεράσια κόκκινα τοῦ
ματοστάζουνε στὰ χεῖλια καὶ γιὰ μῆλα ἄπιαστα

που κρυφθρέφονται στους κόρφους της.

Τὸ φίδι σιότανε, κουλούριαζε, ανέβαινε άπάνω της, καὶ σφύριζε σάν πού έκείνη τὸ διάταζε.

Ἀπὸ έκείνη τὴ νυχτιὰ τὸ βασιλόπουλο θάρρεις καὶ μπῆκε μιά ζωὴ καινούργια μέσ' τὸ αἷμα του. Ἐκείν' ἡ μαβρομάτα ἡ τσιγγάνα τόκαμε ν' άποξεχάσει καὶ τὰ ὄνειρα του καὶ τίς πίκρες του.

— Ζωὴ κι άγάπη! ἔλεγε. Ἦ μορφή πού εἶναι ἡ ζωὴ. Τώρα πού ξέρω πὼς μαγέθουνται τὰ φίδια, θάβρω τὸ παιδί μου καὶ θά ζήσουμε μαζί.

Καὶ σήμερα καὶ ἔβριε νά κινήσει νά τὸ βρεῖ κυλούσανε οἱ μέρες μὲ χερὲς καὶ μὲ τραγούδια, μὲ καινούργιους πόθους, ὅλο καὶ καινούργιους καὶ ἀτέλειωτες, άχόρταστες ἀπόλαψες.

Τὰ χελιδόνια κάνανε φωλιές στὸν πύργο, βλάστησε ἡ γῆ καὶ ἀνθοδόκησε.

— Τραγουδῆσέ μου, ἔλεγε τὸ βασιλόπουλο, στὴ μαβρομάτα του, πρωὶ καὶ βράδυ.

Κι ἡ μαριόλα ἡ τσιγγάνα δόστου καὶ τοῦ τραγουδοῦσε τώρα ἑνιά μῆνες τὰ πιὸ ἔμορφα τοῦ τόπου της τραγούδια.

Μάνο μιά βραδιά, τὴν ὕστερνή, δὲν τοῦ τραγούδησε. Ἐκείνη τὴ βραδιά ἀπόθανε στὴ γέννα.

Ἐνα ἀηδὼν πέταξε ἀπὸ τὴν ποδιά της, χάδεψε τὸ βασιλόπουλο τοῦ Βαχδάτιου μ' ἑνα φτερούγισμα καὶ κελαϊδόντας πῆρε δάση καὶ βουνά.

Εἰκοσιμιά τοῦ Ἰουλίου 1905.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΦΥΤΙΑΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Καλέ μου «Νουμά»,

Ἦθελα ἀπὸ καιρὸ νά σοῦ γράψω, δηλαδή, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ὁ μακαρίτης Ντελνιγιάννης μέσα στὰ πατριωτικά του νομοσκέδια εἶχε καὶ γιὰ τὸ κλείσιμο τῆς σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλά πῆστενα ὅτι οἱ καμαρωτοὶ πατέρες τοῦ ἔθνους δὲ θά ἐψήφισαν ἑνα τέτοιο πρᾶμα.

Ὁ συχωρεμένος πάει δουλιὰ του καὶ ἔρχεται ὁ κοκκινομάλης ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος, καὶ βέβαια δὲ μπορούσε νά κάμει ἄλλοῶς, ἔπρεπε νά ἀκολουθήσει κατὰ γράμμα τὸ πατριωτικὸ πρόγραμμα· ψηφίζουν λοιπὸν οἱ ψευτοπατέρες ὄχι τὸ κλείσιμο ἀλλὰ τὰ διδάγματα.

Καὶ τώρα, καλέ μου «Νουμά», γιὰ πὲς μου πὼς τοὺς νομίζεις τοὺς καλλιτέχνες; Βέβαια ὄχι γιουὺς βουλευτῶν γιὰ νά πέρνουν τζάμπα μιστοὺς καὶ νά βολτατζάρουν στὸ Φάληρο, οὔτε τραπεζίτες! Κανένας ἀπὸ τοὺς ψευτοπατέρες δὲ βρέθηκε νά ρῆξει ἑνα «ὄχι» μέσα στὸ σαπισμένο μέγαρο πού τὸ λένε ΒΟΥΛΗ. Εἶμαι ζωγράφος καὶ νοιώθω τὸν πόνο πού θά αἰστανθοῦν τὰ παιδιά αὐτὰ πού δὲ θά ἔχουν 60 δραχμὲς μονοκοπανιὰ νά πλερώσουν καὶ θά κάτσουν πολὺν καιρὸ νά κοιτάζουν τᾶστρα.

Με μεγάλην ὑπόληψη

Ἐνας ζωγράφος

Ο ΚΙΤΡΙΝΟΣ ΚΙΝΤΥΝΟΣ

Φίλε Ταγκόπουλε,

Εἶς τὴν «Ἀκρόπολι» ἔγραψα μὲ ἐπιφύλαξι γιὰ

τὴν «Κατοχή» καὶ ἐπαινέσα τὸ συγγραφεῖα, γιὰ τὸν κομμάκι πού γιὰ νά καταλάβῃ τὴν ἀλήθεια ἔπρεπε νά τοῦ γράψω ἑνα τόμο καὶ πάλι ζήτημα εἶναι ἂν θά καταλαβαίνει, ἀφοῦ δὲν ἐπῆραν χαμπάραι πολ- λοὶ ἀλόγιοι νέοι πού ὅλα τὰ βιβλία τὰ διάβασαν ἐκτὸς ἀπὸ τὴ λογική! Ἐπειτα γιὰ τὸν κόσμο εἶναι καλὴ ἡ «Κατοχή» γιὰ νά ἰδῇ τοῦλάχιστο πὼς ἐρο- ροῦσαν τὴ φουστανέλλα οἱ γονεῖς του. Μὰ ἐπειδὴ ὁ κ. Βῶκος πῆρε κατήφορο καὶ βγαίνει τώρα τὴν «Κατοχή» μυθιστόρημα καὶ ἐτοιμάζει δρᾶμα, κα- θὼς ἔμαθα, τὸ «Εἰκοσιένα» (III) καὶ ὁ Θεὸς νά φυ- λάξῃ ἀπὸ ἄλλα σάν «Τὸ χάνι τῆς Γραβιάς», τὰ «Δερβενκία», «Τὸ σουβλί τοῦ Διάκου», ἡ «Μπουρ- πουλίνα» καὶ συνέχεια χωρὶς τέλος, ἔγραψα γιὰ τὸ «Νουμά» ὅλη τὴν ἀλήθεια γιὰτὶ ὁ κ. Βῶκος τὸ ἔ- καμε σάν τὴ γῆνὰ τῆς παροιμίας πού : αὐτὸς εἶπαν καὶ νά κάμῃ κ' ἑκατὸς καὶ τὸ παρακάμῃ!

Ὁ δικός σου
ΤΙΜ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΙΟΜΑΧΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Ἡμέρη δὲ Ἡμέρη

Ἵπουργὸς Ἑσωτερικῶν ὁ Κυρ. Μανουριζάλης.

Σκοτωμοί. Ἀθήνα 4. Ἐπαρχίαι 8.

Λαβωμοί. Ἀθήνα 5. Περαιάς 5. Ἐπαρχίαι 16.

Κλεψές. Ἀθήνα 11. Περαιάς 8. Ἐπαρχίαι 18.

Η ΓΚΡΕΜΝΙΣΤΡΑ ΤΗΣ ΑΝΤΡΟΣ

Στὸν Ψυχάρη — πού τὴν εἶδε

Ἡ Γκρεμνίστρα εἶναι βράχος ἀψηλὸς καὶ με- γαλόπρεπος, εἶναι μιά ξέχωρη τῆς φύσης ιδιοτροπία πού τὸ μάτι σου δὲν τὴ χορταίνει, σὰ μετράει τὴν περήφανη κορμοστασία του. Τὸ χέρι τοῦ δημιουργοῦ τὸν ἔχει εὐλογημένο μ' ἀτίμητα στολίδια ἀφάν- ταστης ὁμορφιάς, πού ἡ Αὐγοῦλα τὰ χαίρεται τα- χτικά τὴ στιγμή πού δίνει τοῦ ὀρίζοντα τὰ πρῶτο φιλὶ της.

Ἡ δάφνη καὶ χίλια-δύο νεροβλαστάρια σκεπᾶ- ζουν ὀλοτρόγυρα τὴ γδύμνια του μὲ τῆς πυκνῆς φυλλωσιᾶς τους τὴν καταπράσινη χλαμίδα. Μὰ αὐτὸς στενοχωριέται καὶ ξεσπᾷ σ' ἀστεῖρευτα δά- κρυα, πού στάλα στάλα μαζέβουνται σὲ μικρὸ χα- βούζι, μπροστὰ του ἀπ' τὴ νοικοκυροσύνη τῷ χωρι- κῶν ἀνοιγμένο.

Ἡ σιγασιά εἶν' ἀπόλυτη γύρου του, γιὰτὶ ἡ κί- νηση λείπει καὶ μονάχα τὸ πρωὶ καὶ τὸ δειλινό, ὅταν οἱ γυναῖκες ἔρχονται νά γεμίσουν τίς λαγῆνες τους ἀπ' τὸ κρυσταλλένιο νερὸ τῆς ρεματιᾶς, ταρα- ζετ' ἡ ἡσυχία του. Αὐτὲς ἀκοῦν τὸ μονότονο ξεγλύ- στριμα τῷ δακρυῷ του ἀνάμεσα στὰ φύλλα κ' ἴσως καὶ τῶν πόνων του τὴν ἑομολόγησι. Γιατὶ λένα πὼς ἀγάπης πλάσμα εἶναι ἡ Γκρεμνίστρα. Πὼς ἑνας νέος ἀπελπισμένος νά μαλαξῇ τῆς ἐρωμένης του τὴν καρδιά ἀνέβηκε στὸ γκρεμνὸ αὐτόνα νά κλάψῃ τὸν καημὸ του. Πὼς τὰ δάκρυα χλώραιναν τὴν πέτρα καὶ βλάστησε. Πὼς ἔκκουσε ἡ κόρη τὸ θάμα κ' ἔτρε- ξε νά τοῦ ζητήσῃ συχώρεση, μὰ τοῦ Ἐρωτα ὁ Θεὸς τὸν εἶχε πιά μεταμορφώσει σὲ ρυάκι γιὰ νά ποτίζῃ αἰώνια τὴ φυτρωσιά, πού μὲ τὴ θερμὴ τῆς ἀγάπης του ἔπλασε, καὶ νά θυμίζῃ στὴν ἀσπλαγχνὴ τὴ αὐν- τριψὴ τῆς ψυχῆς του. Πὼς τότες ζήτησε κι αὐτὴ ἀπὸ τὸν ἴδιο θεὸ νά τὴν κάμῃ Νεράιδα, νάφοσιωθῇ στὴ λατρεία ἐκείνου, πού ἡ ἀγάπη τὸν τρέλλανε. Καὶ συχνά, λένα, ὅταν οἱ νύχτες εἶν' ἀφίγγαρες,

ἀπ' τοὺς κόρφους τοῦ χαβούζιου ἀνεβλίνων λυπητε- ρές μελωδίαις κ' ἑνα κορμὶ ἀσπροντυμένο ἀλαφροπα- τᾷ στὸ μάγουλο τοῦ νεροῦ. Ὁ χειμῶνας μόνον ψυ- χαίνει τὸν παθὸν τοῦ τῆ φλόγα. Τότες αἱ κλάβες παθῶν, τὰ δάκρυα γίνονται σταλαχτίτες ἀπ' τὴν παγωνιά, κ' ἡ Γκρεμνίστρα μοιάζει τίμπλο παραμυ- θένιο, πού πικροῦ του καίτε ἀμέτρητα κεριά.

Πλάγῃ ἀπ' τὸ βράχος κρημνὸ πενηνταεὶς σκαλο- πατῖα, σκιασμένα ἀπὸ παλιὲς καρδιές, φέρουν στὴν κορφή του, ὅπου καὶ τὸ φτωχοκτισμένο παρεκκλήσι τοῦ Ἀγ. Λαζ. Ἀπ' ἐκεῖ θέαμα μαγευτικὸ ἔκπλω- νεται μπροστὰ σου. Τὸ μάτι σου τρέχει γοργόπτερο σ' ἔκταση δεντροσπαρμένη πέρα καὶ πέρα, πού ἀπ' ἔδω κι ἀπ' ἐκεῖ προστατεύουν δύο λοφοσειρές — καὶ σταματᾷ στὴ θάλασσα τὴν ἀπέραντη, ὅπου χάνεται ἀνεμπόδιση στὴ περιγιάλια τῆς Ἀνατολῆς. Παν- τοῦ, ἀπ' τὴν κοιλάδα κάτου, ἀπ' τίς ράχες τῷ λό- φων καὶ τὰ πλάγια προβάλλουν σκορπιστὰ κάσθεστω- μένα σπίτια μὲ τοὺς ἡλιακοὺς τους, πού μοιάζουν κρυφὸνες πολεμικῆς, κι ἀνάμεσα στὰ κυπαρίσσια καὶ στίς λεμονιές τὰ καμπαναριὰ δείχνουν στὸν οὐρανὸ τῶς σταυροὺς τους.

Ὡστόσο τὸ πανηγύρι τοῦ Ἀγ. Λαζ. ἔρχεται νά ζωντανέψῃ τὴν ἀδικημένη σιπασιά. Νιῆς καὶ παλλη- κάρια, κι ὅσοι στὰ γεράματα πῶθουν τὴ θύμνησιν τῶν περκαμένων, μαζέβουνται νά γεροτάσουν τὴ μέρα, μὲ τὴ λειτουργία στὸ παρεκκλήσι, μὲ τὸ χορὸ καὶ τὸ γλέντι κάτου ἀπ' τὴ Γκρεμνίστρα, πού καμαρῶ- νει σὰ θεὸς, ζωσμένη ἀπὸ λάτρες. Τσαρντάκια στη- νονται τῆς ὄρας καὶ καναπέδες, τὸ μῦθο ἑνα πι- οτὸ ἐγγύριον, καὶ τὸ μισινὶ κρασί χρωματίζουν τὰ ποτήρια καὶ τίς ὄψεις, ἀρχίζει ὁ ἀντρώτικος χορὸς καὶ τὰ τριγυρινὰ ἀντιλαλοῦν ἀπ' τὰ ξεχειλίσματα τῆς χαρᾶς ὡς τὰ μετάνυχτα. Κ' ἐσύ, πού δίνεις κάποιαν ἀψηλότερη ἔννοια σ' ὅλα τοῦτο τὸ ξεδι- πλωμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, πού ἡ καρδιά σου γελά μαζί τους γιὰτὶ βλέπεις νά ρουφῶν τῆς ζωῆς τὸ μυστήριον μ' ἄθωο καὶ ἄκακο στόμα, ἀσυνήθι- στος τοῦ τόπου τὰ συνήθεια, ξεχνᾷς γιὰ λίγο τὰ κερσάρια καὶ τὰ βιολιά, ρήχνεις τὸ βλέμμα σου μακριά, ὅσο προφταίνει νὰρπάξῃ τὸ πανόραμα ὅλο, καὶ ρωτᾷς μὴ θάβρισκε ὁ Θεὸς καλύτερο μέρος ἂν ἀποφάσιζε νά μᾶς προικίσῃ μ' ἐπίγειο παράδεισο.

Πόλη

ΔΑΝΑΟΣ

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ὁ συνεργάτης μας κ. Σπύρος Ἀναστασιάδης ἀρρώστη- σε καὶ γι' αὐτὸ δὲ μᾶς ἔφερε τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ του «Σκιᾶς γιοβιέ». Ἐλπίζουμε σ' ἄλλο φύλλο νὰν τῆχουμε.

— Ὁ κ. Μιχαηλίδης τῶν «Παναθηναίων», μαθαί- νουμε, σκοπεύει νά γράψῃ καὶ δῶμα πού ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια τῶχει στὰ σκαριά. Ὁ τίτλος του θάνα ὁ «Ὁ Τέταρ- τος», μιά κι ὁ φίλος του ὁ Σενόπουλος ἔγραψε τὸν «Τρίτο».

— Ὁ Βῶκος ἐτοιμάζει καὶ μυθιστόρημα τὴν «Κατο- χή» του, τῶχει μάλιστα κ' ἐτοιμο ἀφοῦ θά πουλιέται ἀπὸ σήμερα στοὺς δρόμους μὲ πεντάρα τὸ φυλλάδιο.

— Ἐλπίζουμε πὼς στὸ μυθιστόρημα θά φρόντισα νά κάνει ἀρκετὴ ἀβάρια Ταρταρισμοῦ.

— Δὲν εἶναι ἀντιδυναστικὸ ἔργο ἡ «Κατοχή», ὅπως τὴν κατηγοροῦσαν μερικοί.

— Τὸ ἐναντίον, εἶναι δυναστικώτατο, ἀφοῦ μπορείς ὅταν πᾶς νᾶσαι Ὁθωνιστῆς, καὶ νά γίνεις, ἅμα τὴν ἰδέει, θαυμαστῆς τοῦ σημερινοῦ Βασιλεῖ μᾶς.

— Ἀπὸ ἑνα γράμμα δραματικώτατο πού δημοσίεψε ὁ κ. Κατσαντώνης τῆς «Ἑῆνης» στὸ «Ἄστυ» πιστεύουμε πιά ὅλοι πὼς ὁ κ. Χρηστομάνος εἶναι ὁ ζυκνιώτερος κι ὁ σατανικώτερος Ρωμιός.

— Μοναχὰ ὁ κ. Σενόπουλος βρῆκε ἔξ ὑ π ν ο τὸ γράμ- μα, μὰ ὁ χριστιανὸς αὐτὸς τὰ βλέπει ὅλα τὰ πράγματα ἀνάποδα. Τὰ μάτια του φαίνει, ὄχι λόγου του.

— Ἐνας θεατρίνος τὴν Τρίτη τὸ βράδυ ἔβγαλε λόγο στὸ «Ἀθῆναιο». Μίλησε γιὰ τὸ Σαῖξπηρ, τὸ Γκαίτε, τὸ Σίλλερ καί... γιὰ τὸ Γλασκωπικὸ ζήτημα.

— Μιμήθηκε τὸν κ. Πιζάρνο, νά ποῦμε. Ὁ προφέσο- ρας στὸ Ὡδεῖο κι ὁ θεατρίνος στὸ θέατρο. Κ' οἱ δύο τὰ ἴδια πράγματα εἶπαν. Ὁ θεατρίνος μόνον πού τὰ εἶπε λίγο θεατρικώτερα. Δὲν ἔβραυμε πάλι. Μπορεῖ ἔτσι νὰν τὰ εἶπα κι ὁ κ. Προφέσορας.

Ο ΙΔΙΟΣ